

TARİHSEL DURUM

Atatürk Orman Çiftliği'nin kuruluş tarihi ve amacı, Cumhuriyet'in ilanı ve Ankara tarihinden bağımsız düşünülemez.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında küçük bir kasaba iken başkent ilan edilen ve kurulan modern devletin getirdiği yenilikleri tüm ülkeye aktarma görevi üstlenen Ankara; görüntüsü, yaşayışı ve mimarisiyle bir öncü görevi görmüştür.

Savaştan yeni çıkmış, halkının büyük kesiminin kırsal alanda yaşadığı ve sanayisi olmadığı için geçimini tarımdan sağlayan bir milletin yeniden ayağa kalkması ve ekonomik bağımsızlığını kazanabilmesi için tarımın önemine inanan Atatürk, modern tarım yöntemlerinin öğretildiği, aynı zamanda tarımsal üretimin de yapıldığı bir çiftlik kurmuştur.

AOÇ; getirdiği vizyonla günümüzde çokça gündemde olan ekolojik tarım ve sürdürülebilirlik anlayışını daha 1920'lerde ortaya koyan, kırsal kentin iç içe geçerek hem modern tarım yöntemleriyle üretimin yapıldığı, hem de modern kent yaşamını bütünsellik içinde ele alındığı bir proje olması bakımından çok değerlidir.

PROJE AŞAMASI

Günümüzde kuruluş amaçlarının hiçbirini yeterli ölçüde sağlayamayan AOÇ, kurulduğu günden bugüne devir ve kira yoluyla toprak bütünlüğünü büyük ölçüde kaybetmiştir. Bunlar dışında devlet kurumlarının yaptığı işgaller de söz konusudur.

GİMAT, zırhlı birlikler, çeşitli bakanlıklara ait binalar, özel üniversiteler, oteller, avmler, devlet mezarlığı taşınması önerilen yapılaşma alanlarıdır.

- AŞTİ şehiriçi ve şehirlerarası bir çok bağlantı yolu bulunması sebebiyle,
- Gazi Üniversitesi yerleşkesi kamusal bir fonksiyon içermesi sebebiyle korunurken,
- Atlı binicilik tesisleri kamusal ve rekreatif alanlar içermesi sebebiyle,
- Hipodrom spor müsabakalarının yapıldığı kamusal bir alan olduğu için yönetiminin AOÇ'ye geçmesi koşuluyla taşınması önerilmemiştir.

AOÇ arazilerinin bulunduğu bölgenin Ankara'nın en çok rüzgar alan bölgesi olması nedeniyle hava kirliliğinin sık sık gözlemlendiği kentin havalanmasını sağlayan nefes koridoru işlevi gören bu bölgenin yapılaşmaya açılmaması, geniş ormanlık alanlarla çevrilmesi öngörülmüştür. Ayrıca yüksek yoğunluklu kentlerde yeşil alanların yarattığı serinletici etkinin hissedilebilmesi için yeşil alan sürekliliğinin sağlanması esas alınmıştır.

Projenin ana omurgasını Ankara Çayı ve ona paralel uzanan demir yolu hattı oluşturmaktadır. Bir zamanlar içinde balık bile tutulabilirken, şimdilerde evsel ve sanayi atıklarıyla kirletilen Ankara Çayı ıslah edilerek, kıyı boyunca rekreatif amaçlı kamunun kullanımına açık yürüyüş ve bisiklet yolları düzenlenecektir. Bu aks üzerinde yer alan hayvanat bahçesi ve botanik bahçesi özellikle küçük çocuklar için hem eğitsel hem de rekreatif bir faaliyet olarak düşünülmüştür.

AOÇ sınırları içerisinde kalan İrfan Şahinbaş Atölye Sahnesi depolarıyla birlikte taşınarak Leyla Gencer Opera Sahnesi'yle karşılıklı konuşlandırılmıştır. Güneyde demiryolu, doğuda

Yumurtatepe Tümülsü ile sınırlanan bölgede sanat, tarih, antropoloji, tarım gibi beşeri bilimler müzeleri ile sanayi, bilim ve teknoloji müzelerinin bulunduğu Müzeler Bölgesi bulunmaktadır.

TCDD bakım istasyonu, çimento fabrikası, traktör fabrikası, fişek fabrikası ve bira fabrikası ise restore edilerek sanayi müzesi olarak yeniden işlevlendirilecektir.

Tarihi merkez bugünkü kullanım fonksiyonlarında tutulacaktır. Sanayi müzesine dönüştürülen bira fabrikasında bira ve şarap üretimi üzerine eğitim verilmektedir. Devlet mezarlığı taşınarak, Karadeniz havuzu kuruluş amacına uygun olarak su sporları için kullanılacaktır. Yine burada çeşitli sportif faaliyetlerin yapılmasına imkan sağlayacak açık spor sahaları, çocuk parkları, yürüyüş ve bisiklet yollarının bulunacaktır.

Tüm hukuki kararlara rağmen yapımına engel olunamayan başbakanlık yerleşkesinin binaları ve çevresindeki tüm yollar, yine Ankara Bulvarı'nın yeni açılan AOÇ içinden geçen kısımları yıkılarak ağaçlandırılacak; Başbakanlık'ın olduğu yerde, Atatürk başta olmak üzere Modern Cumhuriyet'in kurulmasında emeği geçen isimler adına bir anıtpark oluşturulacaktır. Bu park, aynı zamanda ülkemizde hukuki karar süreçlerinin geç işleme sebebiyle uygulanamayan kararların, geç de olsa uygulanması yönünde atılmış bir adım olması yönünden simgesel bir anlam taşımaktadır.

AOÇ Kent Parkı açık hava konserleri, açık hava sineması vs. amaçlarıyla kullanılan büyük bir rekreasyon ve etkinlik alanı olarak tanımlanmış; oradan eski kent merkezine doğru AKM, Gençlik Parkı, CSO, tiyatro ve müzelerle birleşerek büyük bir kültürel aks oluşturması düşünülmüştür.

AOÇ'nin kuruluş amaçlarından biri olan tarımsal üretim ve halka sağlıklı gıda temini günümüzde Ankara halkının gereksinimlerini karşılayamayacak düzeyde kalmıştır.

Kuruluş amaçlarının güncellenmesi ve günümüze uyarlanması açısından bünyesinde ekolojik tarım, sürdürülebilir - yenilenebilir enerji üretimi, çevreye zarar vermeyen gübreleme teknikleri vs. araştırma - geliştirme çalışmaları yapılacağı donatıları bulduran bir 'Zirai Araştırmalar Enstitüsü' kurulması düşünülmüştür. Aynı zamanda bitki gen bankası, geri dönüşüm tesisi kurularak; fotovoltaiik panellerle güneş enerjisinden yararlanmak amaçlanmıştır.

Atatürk Orman Çiftliği geçmişten günümüze Ankara'nın ortasında adeta atıl bir şekilde varoldukça gerek özel, gerekse devlet kurumları tarafından boş arsa rezervi olarak görülen bir yer haline gelmiştir. Bu projede asıl hedeflenen AOÇ arazilerinin halkın kullanımına en efektif şekilde sunulması, halk tarafından benimsenmesinin sağlanmasıdır. Ayrıca Ankara'nın Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki örnek konumunu ekolojik tarım, sürdürülebilir kent yaşamı gibi konularda yeniden kazanması amaçlanmıştır.